

PRACCA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Redakcja i administracja Przejazd № 8.

TELEFON № 32.

Konto czekowe P. K. O. 601

CENA PRENUMERATY:

Miesięcznie mk. 35,— kwartalnie mk. 105,— rocznie mk. 420,—

Cena numeru pojedynczego 2 mk.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wiecz.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od 5 — 7 wiecz.

Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 7—9 po poł. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem mk. 5.00, w tekście mk. 6.00, po tekście reklamy mk. 3.00, nekrologi mk. 2.00, swyżyskie 2.50 (za wiersz pełnowygodny).

Ogłoszenia drobne 40 f. za wyraz, dla poszukujących pracy 30

Ogłoszenia nadawane po g. 6 wiecz. 50 procent drożej.

Miejski Teatr Polski
Dzielnica 18.
pod dyktando Al. Zelwerowicza.

Piątek 24 b. m. po cenach zwyczajnych

„Papierowy kochanek”
3 akt. z prologiem J. Szańsławskiego.

Sobota 25 b. m. o g. 4 po poł. po cenach najniższych IV widowisko dla młodzieży

„PAN JOWIALSKI”
Komedja w 4 akt. Al. hr. Fredry.

Sobota 25 b. n. o g. 8 w. po cenach najniższych IV-te widowisko ludowe

„Jeszcze wczoraj”
Sztuka w 4 akt. Z. Wójcickiej-Chylewskiej

Zwycięskie boje na całym froncie.

(Zwycięskie nasze wojsko — odzyskało znów cały szereg ważnych punktów i odparły z brwami dla nieprzyjaciela stratami podejmowane w kilku miejscach przez bolszewików ataki. — Ołbrzymia zdobycz).

Komunikat Sztabu Generalnego.

z dnia 23 września.

WARSZAWA, 23-go września. (PAT) — Na terenie na południe od Prypoci pościg naszych wojsk trwa nadal. W rejonie Lachowice jazda nasza wzięła wczoraj 500 jeńców ze wszystkich pułków 57-ej dywizji sowieckiej, 1 kancelarię pułkową, 7 karabinów maszynowych i dużo tabiorów.

Na wschód od Lachowice napotkane oddziały 24-ej dywizji piechoty sowieckiej zostały rozbite, 810 jeńców pozostało w naszych rękach. Zdobycz jeszcze nie meldowana.

Na linii Zbaraż—Łanowiec zdobyto tabor kolejowy, złożony z 3-ch lokomotyw, w tem jedna pancerna i 150 wagonów. Oddziały nasze docierają do Zasławia. Dalej na północ utarczki z patrolami nieprzyjacielskimi na linii rzeki Horynia. Z dotychczasowych obliczeń wynika, że ogólna zdobycz 3-ej armii z rejonu Łuck—Dubno—Równe, za czas od 12 b. m. wynosi: 4 tys. jeńców, 28 dział, kilkadziesiąt karabinów maszynowych, 1 pociąg pancerny, 1 pociąg sanitarny, 12 lokomotyw, 1500 wagonów, z tego 52 z różnymi materiałami, 30 z amunicją wszelkiego rodzaju, 3 z benzyną, 9 z kuchniami polowymi, 11 z materiałami wybuchowymi, 17 z materiałami budowlanymi, 5 z technicznymi przyborami, 7 cystern naftowych, 3 warsztaty rusznikarskie i 4 wagony materiałów aptecznych. Prócz tego 10 aut ciężarowych, 3 auta pancerne, magazyny żywności, większa ilość materiału saperskiego i innej zdobyczy.

Na północ od Prypoci rozgorzały walki, które spowodowały zwycięskie ataki bolszewickie na całej linii. Wojska nasze opanowały miasta: Muchawiec, Worotynice, Moczulniki, Guzka, Poddubie i Winiec, odrzucając oddziały 97-ej i 55-ej dywizji piechoty sowieckiej.

We wczorajszej akcji na Świślocz zdobyto 518 jeńców, 18 karabinów maszynowych i 1 auto ciężarowe. Atak nieprzyjacielski, przeprowadzony z rejonu Jaśwież—Połonka został ze stratami dla nieprzyjaciela odparty. Oddziały nasze wzięły przytem 200 jeńców, 3 karabiny maszynowe i 1 auto.

Dalej na północ wojska nasze zepchnęły nieprzyjaciela w kierunku na Mściłowo i osiągnęły linię Pucki—Połonka—Szuściki—Olewczycze.

W rejonie Brzostowica Wielka — Gorbaczewski nieprzyjacieli trzema dywizjami piechoty i oddziałami kawalerji zaciekle ataki. Czterokrotne ataki nieprzyjaciela, prowadzone w 5 falach zostały z wielkimi stratami dla niego odparte. Na placu boju naliczono co najmniej 1000 zabitych bolszewików, wzięto przytem 160 jeńców, 4 karabiny maszynowe i 5 wozów amunicyjnych.

Również i ataki na Kuźnicę zostały odparte. Oddziały nasze przeszły zarazem do kontrataku. Ciągła agresywność oddziałów litewskich, stojących na naszym terenie, jak również wielokrotnie stwierdzone i kontynuowane naruszenie neutralności Litwy na korzyść wojsk sowieckich zmusiły wojska nasze do kontrataku, w której zajęto Kopiczów i Sejny. Dotąd naliczono 1000 jeńców, w tem 30 oficerów, oraz 26 karabinów maszynowych, 2 baterie polowe i 11 baterie ciężkie. Jeńcy ci stwierdzają, że 2 dywizje litewskie miały rozkaz zaatakowania nas z okolic Sejny w dniu jutrzejszym.

Naczelné Dowództwo — Sztab Generalny.

Kurs marki polskiej w Gdańsku.

GDANSK, 23 września (PAT). Kurs marki polskiej wynosił 22.32 1/4, przekazał na Warszawę 21.21 1/4. W Berlinie kurs marki polskiej 22 3/4 do 22 1/2 pół. Noty Kriessa 36.

Przed zebraniem Sejmu.

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA, 23 września. Dzisiaj prezydent Witos odbył dłuższą konferencję z ministrami spraw wewnętrznych Skulskim w sprawie stanowiska, jakie rząd zajmie na pierwszym posiedzeniu Sejmu. Jest już wiadomo, że prezydent Witos wygłosi jutro w Sejmie krótkie expose, w którym przedstawi prace rządu w ostatnich miesiącach.

Jutro o godz. 12 w południe odbędzie się posiedzenie konwentu Senatorów. Wprawdzie na porządku dziennym umieszczono marszałek jedynie głośnie sprawę posła Dąbala, przeciwko któremu skierowano

zarzut zdrady stanu — wskutek umieszczenia przez niego paru artykułów w antypaństwowych zagranicznych pismach komunistycznych, ale należy przypuszczać, że na posiedzeniu temi rozwinie się dyskusja nad programem prac Sejmu i następnie — że dojdzie ostatecznie do różnic wyrównania między stronnictwami polskimi.

Zaznaczyć należy, że lewica, która dotychczas opierała się zwolnieniu Sejmu — obecnie wykazuje dążności kompromisowe pod warunkiem, że kluby prawicy zaniechają podjętej walki przeciw rządowi i Naczelnemu Dowództwu.

II-e posiedzenie delegacji w Rydze.

(Od własnego koresp.).

RYGA, 23 września. W środę odbyło się drugie posiedzenie delegacji pokojowej pod przewodnictwem prezesa delegacji rosyjskiej pana Jeffego.

W Rydze obiegają pogłoski, że przybyli tam liczni oficerowie Wrangla, aby przeszkodzić zawarciu pokoju. Chcą oni prosić Francję, aby ta skłoniła Polskę do żądania od sowieków zupełnej demobilizacji.

Pogłoski te, jak się dowiaduje nasz korespondent — przynajmniej w takiej formie należy uważać za bezsensowne.

Znamienne oświadczenie Kamienieva.

MOSKWA, 23 września. (PAT) Radio. — Delegat rosyjski w Anglii, Kamieniev, przybył do Moskwy. Co do stanowiska Anglii oświadczył, że doznało ono gwałtownej zmiany od czasu polskich sukcesów. W dniu, w którym Lloyd George oświadczył mu, że nie może dłużej pozostawać w Londynie, zaczęły banki londyńskie przyjmować weksle rządu Wrangla. Interwencja militarna nie jest atoli popularna w Anglii. Robotnicy żądają pokoju z Rosją. Stosunki między Rosją sowiecką a Anglią i ruch rewolucyjny, zależą od sukcesów wojsk czerwonych przeciwko armji Wrangla.

Millerand przyjął kandydaturę na prezydenta Francji.

PARYŻ, 23 września (PAT) Havas. Millerand otrzymał w ciągu dnia dzisiejszego liczne powołania z okazji zgody jego na przyjęcie kandydatury na prezydenta Rzeczypospolitej.

Millerand prezydentem Francji.

WERSAL 22-go września (PAT). Havas. Millerand został wybrany prezydentem Francji 695 głosami na 393 głosujących.

Sukcesy Wrangla.

LJON, 23 września (PAT) Radio. Jak podają komunikaty wojenne gen. Wrangla 17—19 i 19 września wojska południowo-rosyjskie kontynuując swoją ofensywę zajęły Pologi, biorąc 1200 jeńców i zdobywając 25 karabinów maszynowych. W kierunku Aleksandrowska armia generała Wrangla przeszła przez linję Zajdenber-Buczacz. W czasie tej ofensywy wzięto 4100 jeńców. Do dnia 18 września zajęto Orzechów.

Komunista o bolszewikach.

NAUEN, 23 września (PAT) Radio. Saski przywódca komunistów, dawny poseł do parlamentu Rzeszy Ruchle, przedstawił na zebraniu partyjnym wrażenia, jakich sam doznał w czasie pobytu na trzeciej międzynarodowce. Metody polityki moskiewskiej są, zdaniem posła, uludą. Centralizmem, jako zasadą organizacji mieszczańsko-kapitalistycznej, można zbudować państwo mieszczańskie i gospodarstwo kapitalistyczne, twierdzi komunista saski, ale nigdy państwo proletariackie i gospodarstwo socjalistyczne. System rad w Rosji jest tylko cieniem, liściem figowym dla biurokracji i partji dyktatury. Gospodarcza karykatura komunizmu przybrała w Rosji postać bezwzględnej i nieuzasadnionej komunizmu państwowego i państwowego niewolnictwa.

Ambasador lotewski w sowieckiej Rosji.

LIBAWA, 23 września. (PAT). Został zamianowany ambasador lotewski w sowieckiej Rosji.

Oświata w Polsce.

Jednym z najważniejszych zagadnień w odrodzonym Państwie Polskim jest sprawa podniesienia oświaty wśród szerokiego rzeszy ludu polskiego. W tym względzie mamy dużo do zrobienia. O naszym stanie oświaty u nas przekonują nas liczby. Oto według statystyki Romera-Welfelda analfabetyzm w poszczególnych państwach europejskich tak się przedstawia liczbowo.

Na tysiąc mieszkańców nie umie czytać:

Rumunia	— 884.	St. Złednocz.	— 77.
Serbja	— 830.	Francja	— 30.
Portugalia	— 786.	Finlandja	— 12.
Hiszpania	— 637.	Anglia	— 10.
Rosja europ.	— 617.	Holandja	— 8.
Polska	— 503.	Szwecja	— 2.
Węgry	— 435.	Dania	— 2.
Włochy	— 375.	Niemcy	— 1/100
Austria	— 165.	Szwajcaria	— 1/100
Belgia	— 131.		

Z tego zestawienia wynika, że Polska należy do najbardziej pod względem oświaty upośledzonych narodów. W Polsce każdy drugi obywatel nie umie czytać. Tymczasem w Niemczech 1 nie umiejący czytać przypada na 11,500 ludności. Różnica wielka i dla nas niekorzystna.

Jeżeli oświata jest bronią w walce życiowej, w walce ekonomicznej i narodowej, jeżeli stan oświaty ma decydować o zwycięstwie — to sprawa nasza przedstawia się wprost fatalnie. Niemcy, nasz najzawziętszy wróg ma nad nami stanowczą przewagę. Musimy wytyczyć wszystkie siły, aby stan oświaty podnieść. I społeczeństwo i rząd mają tu wiele do zrobienia. Trzeba sobie powiedzieć, — że należy zaprzestać robić oszczędności na oświacie.

Tymczasem rząd nasz pod tym względem nie jest bez zarzutu, gdyż wydatki na oświatę w Polsce wynoszą zaledwie 2% z ogólnych wydatków państwowych.

Porównajmy to z innemi państwami. Otóż budżet ministerstwa wyznał i oświaty w różnych państwach w stosunku do ogólnych wydatków państwowych tak się przedstawia:

Polska	— 2%
Rosja (w r. 1907)	— 3%
Włochy (1915,6)	— 3,7%
Węgry (1918)	— 4,5%
Austria (1918)	— 5,2%
Prusy	— 6,2%
Francja (1905)	— 6%
Hiszpania	— 9%
Dania	— 9%
Szwecja	— 11,1%
Norwegia	— 11,1%

Polska więc wydaje najmniej na oświatę. Na usprawiedliwienie trzeba zaznaczyć, że rozpoczęliśmy budowę państwa naszego w warunkach bardzo ciężkich, że prowadzimy pochłaniającą miljarde marek wojnę.

W każdym jednak razie nastrudnienie nawet położenie nie usprawiedliwia skąpstwa naszego rządu na cele oświaty. Wydaje nieraz niepotrzebnie na różne inne cele kosztem oświaty. Z tego rodzaju polityką trzeba skończyć.

Ne wolno robić oszczędności na oświacie! — luz.

Jeszcze o rządach bolszewickich w Białymstoku.

Po wkroczeniu do Białegostoku, bolszewicy zwrócili baczną uwagę na miejscowy oddział Pol. Zw. Zaw. „Praca”. Związek zamknięto, księgi skonfiskowano, a następnie zniszczono. Funkcjonariusza i pozostałych w Białymstoku członków zarządu aresztowano. Wszystkim zaś członkom związku nakazano zapisać się do miejscowego żydowskiego Związku Zaw. Ktoby tego nie uczynił, temu groziło miano kontrrewolucjonisty tj. człowieka wyjętego z pod opieki prawa i skazanego nie tylko na pozbawienie pracy, ale i na śmierć.

20 sierpnia zamordowano w bestialski sposób 16 mieszkańców Białegostoku, m. in. funkcjonariusza PZZ „Praca” Bolesława Jareńskiego oraz członka Związku, Józefa Zarzeckiego.

Skazani na śmierć musieli sami przed egzekucją wykopać sobie grób. Do skazanych dano strzały, a następnie

rannych dobijano szpadlami. Na pół zamordowanych żywcem pogrzebano.

Gdy w 8 dni potem wydobyto ciała nieszczęśliwych ofiar, to były one tak zniekształcone, że nawet rodziny nie mogły ich poznać.

Sledztwo dochodzenia prowadził osławiony kat bolszewicki Dzierżyński.

Przy ucieczce bolszewików z Białegostoku zabrali oni ze sobą 186 osób aresztowanych i zasadzonych na śmierć. Część z nich udało się uciec.

Rządy bolszewickie całym ciężarem spadły na barki polskiego robotnika, o ile ten nie poszedł śladem miejscowego koła PPS, tj. nie wyrzekł się polskiego, państwowego stanowiska. Do aresztowania wystarczyła opinia miejscowych komunistów, przeważnie żydów.

St. Hollich — poseł.

Do członków i sympatyków N. P. R.

Koledzy! nie jest rzeczą przedwczesną myśleć już dziś o przyszłych wyborach do Sejmu. Musimy do tego godnie się przygotować. Należy przedewszystkiem zgromadzić niezbędne fundusze. Przeciwnicy nasi polityczni już tego rodzaju pracę rozpoczęli. My też bezczynni pozostać nie możemy, tembardziej, że we wszystkich naszych przedsięwzięciach i pracach na siebie i własne tylko siły liczyć możemy. Dotąd ta rachuba nigdy nas nie zawodziła. Samopomocą i ofiarnością gromadzącą robotnika polskiego dokonaliśmy już wielu imponujących dzieł. Dziś odwołując się do Was koledzy i koleżanki jesteśmy pewni, że głos nasz i tym razem nie przemienie bez echa.

Niech każdy uczyni co może, niech da co może, niech przy każdej okazji agituje na fundusz wyborczy N.P.R.

Zarząd NPR. w Łodzi.

Na fundusz wyborczy NPR.

K. R. 5 mk., S. A. 1 mk., F. Tomczak 10 mk., L. Powąska 20 mk., Bełmiennik 2 mk., L. M. 3 mk., R. S. 4 mk., Misiak 20 mk., Pawełczyk 20 mk., Dąbecki 10 mk., Turek 100 mk. Razem 195 mk.

Przyjazd gości Gdańskich.

W sobotę w nocy przyjeżdża do Łodzi delegacja robotników gdańskich Polaków, przedstawicieli Rady Miejskiej i konstytuanci, w liczbie 7 osób.

Łódź robotnicza niewątpliwie godnie przyjmie drogiego gości, którzy przybywają do naszego miasta, by poznać bliżej nasze stosunki, nasze życie i nawiązać ścisły kontakt z tutejszemi organizacjami robotniczymi.

Z Rady Miejskiej.

Taryfa tramwajowa. — Podwyżki tramwajarzom. — Trudności aprowizacyjne. — Echa nadużyć.

Wczorajsze posiedzenie Rady Miejskiej trwało zaledwie od godziny pół do osmej do pół do dziesiątej i całkowicie prawie poświęcone było sprawie tramwajowej.

— Na skutek wczorajszych uchwał z dniem dzisiejszym została podwyższona taryfa tramwajowa do wysokości: mk. 3 za przejazd do godz. 9 rano, mk. 4 w ciągu dnia i mk. 7 po godz. pół do dziesiątej wiecz.; za bilet korespondencyjny ustalono płacę mk. 1.50, 2.00 i 2.50; za bilet miesięczny mk. 600.

Opłatę za bilety uczniowskie i wojskowe pozostawiono dotychczasową.

W związku z podwyższeniem opłaty za przejazd podniesiono pobyty pracowni-

kom tramwajowym o 65 procent, licząc od 12 września r. b.

Na wstępie posiedzenia zgłoszoną została interpelacja o stanie aprowizacyjnym naszego miasta.

Z wyjaśnień Magistratu okazuje się, że mimo dobrych urodzajów, Łódź się znalazła w krytycznym położeniu, dzięki temu, że ściąganie kontyngentu rządzącego na barki miasta, nie dając mu potem żadnej ekwivalencji. Z wyznaczonych dla Łodzi okolic zabiera zboże wojskowość, zabierają kooperatywy, a reszta idzie „na pasek” — rząd jednak w tym kierunku nie przedsięwzięł żadnych środków zaradczych i dość energicznych.

Sytuacja z dniem każdym się pogarsza.

Poza tem w sprawie interpelacji o nadwyżkach w Komitecie Tanich Kuchen, Magistrat złożył oświadczenie, iż sprawa ta przekazana została oddziałowi prawnemu, a b. ławnik p. Otto, wobec krążących o nim wieści, jakoby był współwinny, występuje na drogę sądową.

Oświadczenie Rada przyjęła do wiadomości.

Sprawy robotnicze.

Ruch cennikowy w przemyśle trykotarszym.

Polski Centralny Związek Zawodowy Ponczoszników i Trykotarzy wystąpił do przemysłowców z nowym cennikiem płacy a mianowicie, żądając w celu uregulowania cennika 200% podwyżki do zasadniczej płacy. Dzienny zarobek robotnika-trykotarza na akord nie może być mniejszy od 865 marek, szpularki 220 mk. i szwaczki 235 mk. Dzienny zarobek na t. zw. „fantazyjnej robocie” robotnika 365 m. (dniówka), szwaczki 235 marek.

Pierwsza koferencja z przemysłowcami odbędzie się dziś w piątek o godz. 7 wiecz. w lokalu Związku Wódkowniczo-Państwa Polskiego.

Baczność! Trykotarze i ponczosznicy. W sobotę o godz. 6 wieczorem odbędzie się zebranie Robotników z wszystkich fabryk trykotarszych i ponczosznich przy ul. Główniej Nr. 31. Sprawy bardzo ważne. Robotnicy, stawcie się licznici Związek Ponczoszników.

Polski Związek Wóźnych i Portjerów.

Dnia 25 września, o godz. 6 wiecz. w lokalu przy ul. Główniej 31, odbędzie się posiedzenie Zarządu PZZ. Wóźnych i Portjerów. Sprawy bardzo ważne.

Zapytujemy czynniki miarodajne w imieniu żoł ochotników i poborowych żołnierzy kiedy będą im wypłacone pobyty, uchwalone przez Radę Obrony Państwa?

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

24		Dziś	Gierarda
		Jutro	Kleofasa
		Wschód słońca	5 m. 50
		Zachód	5 m. 53
		Wschód księżyca	4 m. 37
		Zachód	1 m. 07

Z życia organizacji N. P. R.

Zebranie Rady Naczelnej NPR.

Zebranie Rady Naczelnej NPR odbędzie się 26 i 27 września r. b. w Warszawie, w biurze Głównego Sekretariatu Nowy Świat 49, o godz. 10 rano. Porządek obrad:

- 1) Odczytanie protokołu ostatniego zebrania Rady Nacz.
- 2) Sprawozdanie przedstawicieli NPR w ROP i w Rządzie.
- 3) Sprawa wojny i pokoju.
- 4) Stosunek NPR do spraw wojskowych.
- 5) Sprawy organizacyjne.
- 6) Wolne wnioski.

Z miasta.

Wystawa Dyplomu Maczelnika.

Ciesząc się ożywioną frekwencją wystawa dyplomu obywatelstwa honorowego dla Maczelnika Państwa w lokalu Muzeum Nauki i Sztuki (Piotrkowska nr. 91, od 3 do 9 p. p.) przedłużona została o dwa tygodnie. Wielkim popytem cieszą się wystawione tamże na sprzedaż pocztówki z podobizną dyplomu.

Rozkład wykładów w Miejskim Uniwersytecie Powszechnym.

27-IX. o g. 7—8 w. p. A. Zelwerowicz, Teatr, jako źródło kultury narodowej, o g. 8—9 w. p. Tatarkiewicz, prof. uniwersytetu w Wilnie „O szczęściu”.

29-IX. o g. 7—8 w. p. A. Zelwerowicz, Teatr, jako źródło kultury narodowej, o g. 8—9 w. p. A. Koziolkiewiczówna „Utwory klasyczne A. Mickiewicza”.

1-X. o g. 7—8 w. p. Wyrzykowska „Wszelchwiat i człowiek”, o g. 8—9 w. p. St. Dąbrowski „Walki narodu polskiego o niepodległość” (Sejm Czteroletni), o godz. 7—8 w. Seminarjum pod kierownictwem p. R. Kempnera (Sala B).

O węgiel dla Łodzi.

Magistrat wysłał do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Min. Przemysłu i Handlu, oraz Ministra Skulskiego depeszę następującej treści:

Na kilkakrotnie depesze w sprawie katastrofalnego braku węgla w gazowni miejskiej niema żadnej odpowiedzi ani rezultatu. Po jutrze zmuszeni jesteśmy zamknąć dopływ gazu, wskutek czego praca w szpitalach wojskowych i fabrykach będzie wstrzymana. Brak oświetlenia publicznego wywołać może skutki grożące bezpieczeństwu publicznemu. Prosimy energicznie Interwenjować w urzędzie węglowym, gdzie nasze reklamacje pozostają bez skutku.

Z Sekcji propagandy.

Posiedzenie członków Sekcji Propagandy przy Wydziale II D. O. Gen. odbędzie się dziś (piątek) o godz. 8 i pół punktualnie w Sali Tow. Krajoznawczego przy Al. Kosciuszki 17. Na porządku dziennym: 1) Sprawozdanie z działalności Sekcji w dn. 19 b. m. 2) Omówienie programu działalności na najbliższe tygodnie.

Wyjaśnienia.

Wobec fałszywych pogłoszek — kolportowanych po mieście — zaznaczamy, że artykuł o żądaniach tramwajarzy, umieszczony w nr. 259 „Pracy” nadesłany nam został przez biuro prasowe przy Magistracie łódzkim.

Utworzenie „Krzyża walecznych”.

W „Dzienniku ustaw” ogłoszono rozporządzenie Rady Obrony Państwa o utworzeniu „Krzyża walecznych” za męstwo okazane na placu boju. Krzyż jest brązowy, równoramienny.

Akta chrztu i metryki.

Wobec tego, że w Łodzi znajduje się jeszcze pomimo dotychczasowych zarządzeń mnóstwo osób nie posiadających aktów stanu cywilnego i biorąc pod uwagę, że sprawa ta posiada poważne znaczenie dla statystyki państwowej, jak również dla osób zainteresowanych, przewodniczący Urzędu Stanu Cywilnego, prezydent Rzewski zwrócił się do komendy policji o wydanie zarządzenia zobowiązującego właścicieli domów, względnie rządów, do zgłaszania urodzeń i ślubów, które nie zostały dotychczas zameldowane z jednoczesnym podaniem do wiadomości tych osób, że za niespełnienie powyższego obowiązku będą pociągani do odpowiedzialności.

Aprowizacja ciężko pracujących.

W czwartek 23 września r. b. o g. 7 wiecz. odbędzie się w sali Związków Zawodowych, Główna Nr. 31, informacyjne posiedzenie przedstawicieli Magistratu z delegatami Związków Zawodowych w sprawie aprowizacji robotników ciężko pracujących.

Statystyka ludności.

Według „Wiadomości Ministerstwa Apropowizacji” ludność wiejska w b. Kongresówce stanowi 8,723,863, ludność miejska stanowi 4,065,363. Ogółem 12,789,226. Po potrąceniu ludności miejskiej, największej ludności posiadają powiaty: Będziński (261 tys.) i Częstochowski (174 tys.), najmniej Sejmowski (17 tys.) i Pęczowski (18 tys.).

Z wykazu miast, miasteczek i osad dowiadujemy się, iż b. Kongresówka posiada 242 miejscowości, liczących 3030

lub więcej mieszkańców, 5 miast posiada powyżej 100,000, Warszawa, Łódź, Sosnowiec, Lublin i Częstochowa, 5 miast — 50,000 i więcej, 20 — miast 20,000 i więcej, 81 — 10,000 i więcej. Według wspomnianego źródła Warszawa liczy 980,000 mieszkańców a Łódź 429,000.

Przebieg dla młynarzy.

Władze aprowizacyjne wydały swym organom wykonawczym przepisy, normujące ceny za przemiał zboża. Nie mogą one przekraczać następujących odsetków od ceny kontyngentowej żyta: a) dla młynów wodnych i wiatraków, za przemiał na razówkę 8%, za przemiał na pytel 10% i za przerób na kaszę 12,5%; b) dla młynów parowych i młynów: za przemiał na razówkę 10%, za przemiał na pytel 12,5% i za przerób na kaszę 15%. Przekroczenie tych cen grozi zarówno żądającemu, jak i ofiarującemu, kara do 6 mies. więzienia i grzywny do miliona mk., oraz konfiskatę zboża.

Pozdrowienia z frontu.

Przesyłamy serdeczne pozdrowienia dla krewnych i znajomych z frontu północno-wschodniego, za komp. telegraficzno-parkowej Nr 4. Poczta polowa 4. Kapr. Kokorzycki Jan, Chermel kapr., Walecki kapr., st. żołnierz Walecki, st. żołn. Kuświk, szereg. Rydlowski, st. żołn. Chobek, szereg. Piotrowski, szereg. Michalak, szereg. Jakubowski.

„Poszukuje się Chrzest-aj”

Siary służbowy reluton z li-aj brygady legunowej, ale wiekiem młody poszukuje Matki Chrzestnej, celem uprzyjemnienia szarego życia żołnierskiego. Zgłoszenia dla kaprala Kokorzyckiego Jana, z 4-aj komp. telegraficzno-parkowej. Poczta polowa Nr 4.

Niezdrowe żądania Niemców gdańskich.

Koalicja nie będzie się z nimi liczyć.

Prasa angielska pisze, iż żądanie Gdańska, aby z Gdańska utworzyć państwo suwerenne, któreby samo załatwiała swoje sprawy zagraniczne i morskie, zupełnie niezależnie od Polski, nie może być i nie będzie uznane przez żadne z mocarstw ententy, jako sprzeczne z traktatem wersalskim, który obok przywilejów pocztowych i telegraficznych itp. przyznaje Polsce kontrolę nad robotami portowymi, kolejami nadwiślańskimi, oraz przedstawicielstwo zagraniczne wolnego miasta.

Zmiany, które podobno wysoki komisarz Tower ma zamiar zaproponować, polegają tylko na łagodnym kompromisie, który będzie miał na celu umocnienie pewnej części Gdańska wyrażenia dobrych chęci w kierunku wydatnej współpracy z Polską.

Kronika polityczna.

Z Sejmowej komisji wojskowej.

Przebieg wczorajszych obrad komisji wojskowej dowiódł wielkiej wstrząsliwości w przenoszeniu wlewowo-gazeciarskich

akich walk na teren Sejmu. Posłowie dr. Zatuska i ks. Nowakowski podjęli rekryminację z powodu, że przewodniczący poseł Anusz nie zwołał wcześniej komisji, ale się uspokoił, gdy wyraził potrzebę unikania tarć politycznych.

Nastąpiła potem dyskusja rzeczowa w sprawie nadużyć przy rekwizycjach. W dyskusji nie było oczywiście żadnych rozdziałów partyjnych. Odezwały się one jednak prawdopodobnie na płaskim poziomie, na którym nie ma miejsca dla Biedermana podda krytyce działalność naczelnej kontroli wojskowej.

Przesilenie w ministerstwie skarbu.

„Kurier Polski” donosi, że w związku z napaścią p. Głabińskiego na rząd z powodu rzekomego zastanawiania się nad sojuszem z Niemcami, stanowisko p. Wł. Grabskiego uważać należy jako poważnie zachwiane.

Dymisja generała Dowbór-Muśnickiego.

W dniu 19 września gen. Dowbór-Muśnicki otrzymał, na parokrotne swe żądanie, dymisję.

Wrangel występuje przeciw Petlurze.

„Temps” ogłosił notę gen. Wrangla w której ten otwarcie występuje przeciw niepodległości Ukrainy.

Rosjanie, którzy jutro połączą się około rządu federacyjnego, nie zgodzą się nigdy na niepodległość Ukrainy, niepodległość, której ten kraj całkiem nie żąda.

Popierając nadal renegata Petlurę, Polska naraża się na to, że zrazi sobie nie tylko rząd sowiecki, lecz i całą Rosję, która nie pozwoli nigdy, by korzystając z obecnej sytuacji, rozporządzano w ten sposób częściami jej dawnego terytorium. Zdaje się, że na dobry wynik układów z Wranglem, Petlura nie może liczyć.

Doniosłe zmiany w ugrupowaniu stronnictw.

„Prawda” z Poznania donosi: Na pierwszym posiedzeniu Sejmu ma być traktowana sprawa konstytucji. W związku z zwołaniem Sejmu krąży w kulach sejmowych pogłoski, że w tej sesji nastąpią ważne przesunięcia w ugrupowaniach sejmowych. Mianowicie ze Zjednoczenia narodowo-ludowego ma wystąpić grupa p. Skulskiego i połączyć się z grupą centrum, a to wskutek gwałtownych ataków, jakie w ostatnich czasach narodowo-demokratyczna część tego stronnictwa, kierowana przez k. arcybiskupa Teodorowicza i p. Dubanowicza, wymierza przeciw ministrowi spraw wewnętrznych p. Skulskiemu.

Podziemna robota narodowej demokracji czyni, jak się zdaje, nieuchronny rozłam w Zjednoczeniu, który wywrze doniosły wpływ na przyszłe ugrupowanie stronnictw w Sejmie, a mianowicie spowoduje wzmocnienie bloku centro-lewicowego.

przewyciężyć i każdy widzi szeroki wał nieufności i złej woli, która muszę być usunięta. Jednakże silna wola może usunąć te trudności. Ten cel godzien jest najwyższych wysiłków. Naród łotewski, który ucierpiał bardzo od okropności wojennych, zna najlepiej wartość pokoju. Dlatego musi jak najserdeczniej życzyć pokoiu narodowi tutaj reprezentowanemu, wobec którego naród łotewski kierował się głęboką sympatią. Niechaj ta atmosfera sympatii otacza wasze prace. Jesteśmy najmocniej przekonani, że duch pertraktacji w Rydze będzie demokratyczny tak, że pokój zostanie osiągnięty.

Prezydent delegacji polskiej odpowiedział po polsku:

„Panie ministrze!

Ponieważ dzisiaj mnie przypada kolej przewodniczyć na konferencji, mam zaszczyt odpowiedzieć w imieniu polskiej delegacji na pańskie słowa powitania. Przyjeśliśmy z prawdziwą radością słowa, że w stolicy niezawisłego państwa łotewskiego zbierze się konferencja aby kontynuować rokowania, których celem jest nie tylko zakończenie wojny, lecz również utworzenie stosunków pokojowych między narodami, tak długo rozdzielonymi przez dawną, imperialistyczną politykę carów. Od chwili zniewolenia naszego państwa naród polski pragnął i pragnie zawsze pokojowego i przyjaznego rozwiązania wszystkich kwestii spornych ze swymi sąsiadami. Krwawa wojna obronna, którą jesteśmy zmuszeni prowadzić, aby utwierdzić naszą niezawisłość, hamuje nasze prace nad odbudową życia normalnego i dla tego powodu naród i rząd polski dąży do pokoju sprawiedliwego, ugruntowanego na wzajemnym pojednaniu. Respektowanie swobody naturalnych praw narodu stanowi zasadę, którą będzie się kierowała nasza delegacja w swych pracach. Jeżeli nasze rokowania zostaną ukoronowane traktatem, czyniącym zadość życiowym interesom obu stron, wówczas wspomnienie, że w starem mieście Rydze dokonano się to dzieło, będzie to stanowił nowy węzeł przyjaźni między naszymi dwoma narodami. Mam silną nadzieję, że tak się stanie, lecz jakkolwiek będzie rezultat naszych rokowań, naród polski nigdy nie zapomni serdecznej uprzejmości z jaką nasza delegacja została przyjęta na wolnej ziemi łotewskiej i szczerą gotowości, która stwarza atmosferę przychylną dla naszych rokowań. Proszę przyjąć podziękowanie moje i delegacji polskiej za wszystkie dowody przyjaźni nam okazane.”

Jolfe przewodniczący delegacji rosyjsko-ukraińskiej odpowiedział po rosyjsku, jak następuje:

„Panie ministrze!

Niech mi pan pozwoli podziękować w imieniu delegacji rosyjsko-ukraińskiej za powitanie, wyrażone tutaj w imieniu rządu łotewskiego. Jest to dla mnie tem przyjemniejsze, że miałem świeżo sposobność przekonać się, że wielka gotowość i umiowanie pokoju łączyła w Rydze atmosferę sprzyjającą jaknajszysze zawarciu sprawiedliwego i honorowego pokoju dla

rzędu robotników i chłopów, powstałego pod znakiem walki o pokój. Atmosfera taka jest nadzwyczajnie ważną gdyż od 3 lat najwyższym punktem naszego programu jest pokój demokratyczny, przystępny zarówno każdemu narodowi, bez zwyczajców i zwyczajonych. Jestem przekonany, że naród łotewski nie patrzy na obecną Rosję, jak na nieprzyjaciela. Rosja jest najlepszym przyjacielem wyzwolonych narodów, które oświadczyły swoją wolę, że chcą być niepodległe na terenie dawniejszego cesarstwa rosyjskiego. Odbywanie konferencji w Rydze jest zatem dla nich dobrym znakiem. Ufam, że uznając wolę Rzeczypospolitej polskiej do zawarcia pokoju, delegacja rosyjsko-ukraińska może z wami podzielić optymistyczną nadzieję, którą pan tu wyraził.”

Potem przewodniczący Dąbeki oświadczył, że sprawozdanie pełnomocnictw będzie zadaniem dzisiejszego posiedzenia, które w tym celu przerwano dla załatwienia tej sprawy. Po ponownym zagajeniu posiedzenia oświadczyli przewodniczący obu delegacji, że pełnomocnictwa są wystarczające, poczem posiedzenie zostało znowu odroczono.

Komisja prawno-polityczna delegacji polskiej.

RYGA, 23 września. (PAT) Ukonstytuowała się komisja prawno-polityczna polskiej delegacji pokojowej. Przewodniczącym jest poseł Kiernik, członkami zaś posłowie: Grabski, Barlicki, rzeczoznawcy: poseł Perl, Runstein, Szulakowski i sekretarz Byszewski. Komisja odbyła dwa posiedzenia.

Trocki zwolennikiem wojny.

RYGA, 23 września. Powodzenia o-ręta polskiego na froncie bolszewickim stały się przyczyną nowego wybuchu nienawiści ze strony przywódców bolszewizmu. Czując chwiejący się grunt pod nogami starają się oni złożyć z siebie odpowiedzialność za doznana klęskę, obarczając jednocześnie Polskę stekiem nieuczciwych zarzutów. Nastroj kół rządzących w Sowdepji charakteryzuje artykuł Trockiego zamieszczony w „Moskiewskich wieściach”.

W artykule tym Trocki oświadcza wprost, iż nie wierzy w szczerotę polskich tendencji pokojowych. Zdaniem jego, Polska umyślnie przedłuża wojnę i godzi się na prowadzenie rokowań pokojowych tylko celem zyskania na czasie. Wobec tego Trocki zwraca się z apelem do całej Rosji sowieckiej o szybką i wydatną pomoc przy umocnieniu frontu zachodniego. Wojna polsko-sowiecka daleka jest od końca. Trocki przewiduje kampanię jesienną i zimową, tymczasem jednak oświadcza, iż przygotowuje nową ofensywę na froncie zachodnim, ażeby „mieć zdołać pokój”.

Niemcy gdańscy chcieli oddać Gdańsk bolszewikom!

(Sensacyjne rewelacje na posiedzeniu konstytuancy w Gdańsku).

GDANSK 22 września (PAT). Na wczorajszym posiedzeniu konstytuancy gdańskie toczyła się przeszło 2 godzinna, chwilami burzliwa dyskusja w sprawie konwencji polsko-gdańskiej.

W czasie dyskusji poruszono sensacyjne rewelacje na temat rokowań jakie swego czasu gdańscy socjaliści niezawisli prowadzili w Berlinie z przedstawicielami rosyjskiej republiki sowieckiej. Poseł Stegman z niemieckiej partii narodowej wyraził nadzieję, że rokowania w Paryżu zapewnią wolnemu miastu Gdańskowi polityczną i gospodarczą samodzielność p. Rihn (niezawisły socjalista) oświadczył, że jego frakcja nie może się zgodzić na projektowaną konwencję, gdyż projekt ten nie daje parlamentowi gdańskiemu prawa kontroli nad działalnością komisji, mającej zarządzać portami, kolejami, oraz innymi instytucjami. Jestem przekonany, oświadczył mówca, że Gdańska delegacja znajdzie się w Paryżu wobec zupełnie nowych zadań.

Delegacja gdańska uc yni w Paryżu

jeszcze gorsze wrażenie niżeli swego czasu delegacja niemiecka w Spa. Jestem zdania, że delegacja nasza w przeważnej swej części składa się z ludzi nieodpowiednich do zawierania takich układów. Jeśli przystępuję się do rokowań, to nie powinno się wysyłać do nich ludzi, którzy są na liście oskarżonych, którzy są niemieckimi nacjonalistami i którzy ponoszą winę dzisiejszych stosunków.

Poseł Sind (umiarkowany socjalista) występuje z całą stanowczością przeciw polskiemu projektowi konwencji, który zdaniem jego chce z Gdańska uczynić polskie miasto. Urzeczywistnienie projektu polskiego byłoby, zdaniem mówcy, złamaniem traktatu wersalskiego. Porozumienie między Gdańskiem, a Polską możliwe jest tylko na podstawie projektu gdańskiego.

Po przemówieniach burmistrza Saks, Genelewskiego (Niemcy) i dr. Panackiego przedstawiciela partii polskiej, który ubolewał, że na plenum parlamentu nie pozwolono zajmować się spra-

TELEGRAMY

Rokowania pokojowe w Rydze.

Szczegóły pierwszego posiedzenia.

(Treść przemówień).

LIBAWA, 22 września (PAT). — Łotewskie biuro prasowe donosi z Rygi: W gmachu Czarnogłowców otwarto dzisiaj pierwsze posiedzenie konferencji polsko-rosyjskiej. Obecni są delegaci obu państw, jako goście osoby zaproszone z kół dyplomatycznych i bardzo wiele reprezentantów prasy, gdyż wszystkie posiedzenia konferencji będą jawne. Przed oficjalnym otwarciem posiedzenia łotewski minister spraw zagranicznych Mayerowicz powitał delegację w języku francuskim jak następuje:

Panowie!

Jestem głęboko wzruszony, że mogę powitać was w tej stolicy, która jest

szczęśliwa, że przyjmuje w murach swych reprezentantów wielkich narodów sąsiednich, zgromadzonych tutaj dla dzieła pokoju. Nie tylko kraje wojujące i ich sąsiedzi, lecz cała Europa jest wielce zainteresowana w przywróceniu pokoju we Wschodniej Europie. Każdy dzień pokazuje nam jasniej, że narody kontynentu stanowią ekonomicznie jedną nierozrwalną i niepodzielną całość, której poszczególne części nie mogą odłączyć się bez narażenia reszty na szkodę. Dla tego nie jest wcale dziwnem, że zainteresowanie się całego świata skoncentrowane jest dla tej konferencji, której zadaniem jest dokonanie dzieła pokoju tutaj, w Rydze. Narody oczekują, że konferencja ta przyniesie światło rozpraszające ciemności, które ogarniają świat od lat przeszło sześciu. Każdy rozumie trudności, które konferencja ta musi

w konwencji, p. Schimmer (delegat gdański do Paryża) zarzucał niezawisłym socjalistom zdradę stanu, jakiej się dopuścili, pertraktując w Berlinie z bolszewikami, którym chcieli wydać Gd.ńsk. Słowa te wywołały wśród niezawisłych socjalistów olbrzymią burzę, p. Mau niezawisły socjalista w odpowiedzi na ten zarzut demaskuje wszystkie plany rozważane w komisji do spraw zagranicznych.

Oświadcza on, że o rokowaniach niezawisłych socjalistów z bolszewikami wiedzieli wszystkie frakcje reprezentowane w komisji, wszyscy jej członkowie, oraz nadburmistrz Sahm. Na jednym z posiedzeń komisji zagranicznych zakomunikowałem mówi poseł, że jako niezawisły socjalista czujemy się w łączności z rosyjską republiką sowiecką już od dawna. Nawiązaliśmy przez to kontakt z sowietami i dowiedzieliśmy się, że gospodarcze stosunki zmuszają Rosję do obalenia Polski celem zapewnienia dla Rosji sowieckiej nowego portu wywozowego. Nasze stanowisko było zgodne ze stanowiskiem rosyjskim. Na posiedzeniu komisji zagranicznej podałem do wiadomości wszystkie szczegóły naszych rokowań i oświadczyłem, że tak zwanej zdrady stanu dopuścili się wszyscy członkowie komisji, gdyż byli o wszystkim poinformowani i przeciw temu nie protestowali.

Komisja zagraniczna sprobowała nasze stanowisko i wkrótce pojechałem do Berlina poraz drugi, ale tym razem już na koszt wolnego miasta Gdańska. Żaden z posłów nie protestował wówczas

przeciwko naszym rokowaniom z sowietami. Przewodniczący Rady stanu nadburmistrz Sahm polemizując z wywodami posła Nana przyznaje, że wiedział o tych rokowaniach.

Nie było, mówi, bowiem nikogo, aby nas obronił i łatwo mogliśmy się byli znaleźć między ogniem rosyjskim, a armiami francuskimi i angielskimi.

Delegaci polscy z Gdańska na konferencję paryską.

GEANSK, 23 września (PAT). Z ramienia kota polskiego przy konstytucyjnej gdańskiej mają wyjechać do Paryża: prezes koła dr. Panecki i mecenas Łangowski. W razie gdyby rząd polski zdecydował, że wyjechać ma tylko 1 członek, wówczas wyjedzie mecenas Łangowski. Z ramienia gdańskiej Rady ludowej wyznaczony został poseł Kubacz, a z polskich związków zawodowych panowie: Jedwabski i Kuhnert.

Demonstracja komunistyczna w Wiedniu.

WIEN, 22 września (PAT). WBK. Wczoraj po południu odbyła się demonstracja urządzona przez komunistyczne partie niemieckie. Mówcy przemawiali zwłaszcza za utworzeniem politycznych rad robotniczych. Partia komunistyczna wezwie jutro robotników do strajku generalnego. Po zgromadzeniu rozwinął się pochód komunistyczny; demonstrowano zwłazszcza przed redakcjami „Freiheit” i „Vorwärts”.

Wiadomości telegraficzne.

Niemieccy oficerowie mają za specjalnem porozumieniem się turecko-niemieckim—wyjechać jako instruktorzy do antyangielskiej armji Kemala Paszy.

Clerenceau udał się w podróż do Indji.

Premjerzy wszystkich państw bałkańskich postanowili zjechać się w październiku na konferencję w Bukareszcie, w celu usunięcia starć wzajemnych i popchnięcia naprzód sprawy wspólnego rozwoju.

Przywódca bolszewicko-czeski Muna udał się w towarzysztwie kilkunastu agitatorów na Słowację w celu doprowadzenia tam do przewrotu bolszewickiego.

Ograniczenie sądów wojennych.

Rada ministrów, jak już donosiliśmy, przyjęła następujące rozporządzenie w przedmiocie ograniczenia sądów wojennych.

Art. 1. Na zasadzie art. 4 rozporządzenia z dnia 10 maja 1920 r. Nr. 59 Dz. Ust. Poz. 388, Rada ministrów postanowiła rozporządzenie swoje z dnia 21 lipca 1920 r. Nr. 61 Dz. Ust. Poz. 394 w przedmiocie poddania osób cywilnych z

powodu przestępstw przeciw sile zbrojnej, pod sądownictwo wojskowe, z zastrzeżeniami wymienionymi w art. 2, uchylić.

Art. 2. Rozporządzenie z dnia 21 lipca 1920 r. Nr. 61 Dz. Ust. Poz. 394, pozostaje w mocy na obszarze całego państwa ośnośnie do szpiegostwa z art. 108, część 2-ga ust. 6. 111, 111, Kodeksu Karny z roku 1903, par. 67, ust. 1, austr. u. k. i par. 90 p. 4 i 5 niemieckiego kodeksu, tudzież par. 1 i 3, ust. 2, Ustawy z dnia 3 czerwca 1914 r., przeciw zdradzie tajemnic wojskowych (Dz. Ust. Rzeszy str. 195), oraz podlegania żołnierzy do buntu.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 8 po dniu ogłoszenia w Dz. Ustaw; wykonanie jego należy do ministra spraw wojskowych w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski.

„Papierowy kochanek” w wykonaniu pań: Wrzesniowskiej, Krzywickiej, Bienin-Rozwadowskiej, Wernisówny i panów: Skalskiego, Dębskiego, Rostana, Regro, Rdzawicza, Oswalda, Guryńowicza, Bienina, Durzyńskiego, Polaka i Zelwerowicza — zdobył sobie wyjątkowo i całkiem zasłużone powodzenie. Zetknięcie się „paskaratwa” z „poezją”, — budzi ogólne zainteresowanie wśród rozbawionej publiczności.

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE.

Teatr „SCALA”

Cegielniana 18.

Niedziela, dnia 26 września r. b. o g. 8-30 wiecz.—OTWARCIE SEZONU

PRZEDSTAWIENIE INAUGURACYJNE

Udział biorą: Lola Patroni (ulub. subretka) ZOFJA BONECKA (śpiew. op.), ZOFJA REDENOWA, Jan Reden (król śmiechu), BOGDAN JUNOD (kupiecista), St. SZOSLAND (piosenkarz), PISKOWSKA (tańce plast.), SERG. METAXIAN. Duet taneczny, WOLTERS (Ameryka), angielski duet muzyk. BLAACK and STEEL. Akt transform. SZCZEPAN. Początek codz. o g. 8-30, w niedzielę i św. o g. 8-30 i 8-30. Kasa otw. od 4 po poł. — Sekretarz A. Górecki. — Orkiestra symf. pod dyr. p. SIENKIEWICZA. Konf. St. SZOSLAND.

Zawiadomienie.

Niniejszym podaje się do wiadomości, iż Ustawa miejscowa dotycząca urzędzenia piekarni i zakładów cukierniczych została umieszczona w Nr 58 (49) „Dziennika Zarządu Miasta Łodzi” z dnia 21-go września 1920 r., który jest do nabycia w redakcji tegoż dziennika, Plac Wolności Nr. 1, parter.

Wszelkie przeróbki, w celu otrzymania zezwolenia na prawo prowadzenia piekarni, muszą być wykonane do dn. 1 stycznia 1921 r. według zatwierdzonego planu.

MAGISTRAT
Wydział Budownictwa.

Drukarnia Akcydensowa

ŁÓDŹ,

Przelazd 8.

„PRACA”

ŁÓDŹ,

Przelazd 8.

PRZYJMUJE OBSTALUNKI NA ROBOTY DUKARSKIE
n. p. RACHUNKI, BLANKIETY, CYRKULARZE, KWITAR-
JUSZE, KLEPSYDRI, BILETY WIZYTOWE, AFISZE, PRO-
GRAMY i t. p.
DLA STOWARZYSZEŃ i ORGANIZACJI ROBOTNICZYCH
ZNACZNE USTĘPSTWO.

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi niniejszym podaje do wiadomości wszystkich kwaterodawców, że nakazy kwaterunkowe Dowództwa Miasta bez odnośnych kwitów rek wizycyjnych Urzędu Mieszkaniowego nie będą uwzględniane.

Magistrat.

ZĘBY!

ZŁOTO! stare skupuję, pła-
ce najwyższe ceny.

Konstantynowska Nr. 20,
lewa oficyna parter

MADRYCZNY.

„Helenów”

sprzedaje owoce i pomidory hurtownie
i detalicznie.

Sprzedaż kartofli

w Kooperatywie Pracowników Państwowych.
Zawadzka 1, obywat. się codziennie w godz.
pomiędzy: 9—12 i 4—6.

Kartofle sprzedawane są również
ludności nienależącej do Związku
Ekon. Pracown. Państwowych.

Ogłoszenia drobne.

Al A. Harcerki, harcerze i młodzieńcy Nadeszła specjalnie dla was piękna, miła, szeroka, szara flanela na zimowe bluzki i sat. na czarna na futerki szkolne. Taniej niż wszędzie bo w mieszkaniu prywatnem, Kilińskiego 40, m. 10, (Widzewska) front, II p. 2921—10

A. A. Meble różne, dobowe, sprzedam tanio ul. Sienkiewicza 59, m. 21, ołczyła II wejście, pierwsze piętro na prawo. 8101—3

Al Meble różne, oraz bi-
lard do sprzedania, Przedzicki, ul. Piotrkowska 108. 3187—10

Buchalterja podwójna, licznikar-
metyka handlowa, prawem han-
dlowym, biurowością etc. Razem
mk. 600. Początek 8-go października.
Zapisy codziennie. Teodor
Grossman, Sienkiewicza 29. —1

Cieśla podmastrzy, zdolny,
specjalista robót fa-
brycznych, chce sobie poprawić
byt poszukuje sekcji tylko w fa-
brykach, lastawa zapotrzebowania
do adm. „Pracy” dla „Zdol-
nego”. 8177—2

Chrasniński Julian zagubił kartę
wojskową, wydaną w P. K. U.
ul. Płocka 48. 3156—8

Czech Rozalia zagubiła paszport
niemiecki, wydany w Łodzi.
Dutkiewicz Józef zagubił legity-
mację chlebową, wydaną w
Łodzi. 8195—1

Garny Józef zagubił 500 mk.
i kontrolkę od deputatu wyda-
ną z fabryki Heintzel i Kuntzer
w Widzewie. 3193—1

Kupuję używane meble, garde-
róbę, bieliznę, futra, dywa-
ny, maszyny do szycia, placę na-
wyższe ceny. Weinreich, ul. Be-
nedykta 19, front sklep. 2940—30

Kto chce kupić, sprzedać: dom,
wille, majątek ziemski i t. p.
niech się zgłosi: Dom Komisowy.
Taszycki, Piotrkowska 90, Re-
jestracja bezpłatna. 8127—10

Kazimierz Perkowski zagubił
książeczkę oszczęd. Nr 43384
na rubli 1013. 3190—3

Juczak Józef zagubił paszport
polski, wydany w Łodzi, oraz
książeczkę od oszczęd. wydaną w
P. K. U., Przedzickiana 80. —1

Młoda paniuszka poszukuje
jakiegokolwiek pracy
w charakterze biurolistki lub ma-
szynistki. Oferty pod „J. L.” w
adm. „Pracy”. 3203—1

Maszynistka poszukuje
zaskawę oferty proszę składać w
Administracji „Pracy” pod „Ma-
szynistka”. 3169—3

Maurer Gustaw zagubił kartę
odroczenia, oraz portfel i pic-
nięty mk. 611 i kontrakt zrobio-
ny przez p. Kemcińską. 3187—8

Młoda paniuszka poszukuje
posady biurolistki,
maszynistki, i t. p. Oferty pod
„M. B.” w adm. „Pracy”. 3202—1

Potrzebna zupełnie zdol-
na panna do
pracowni sukien. 154, m. 18.

Przybłąkał się pies pol-
cyjny wilk.
Jest do odebrania Nowa Chojna,
ul. Dolna 3, Indrzejak. 3178—2

Przedobrokiem Horszowi, Łódź
Zyglerka 17, skradziono pasz-
port, oraz kwit rejestracyjny.
3170—8

Poszukiwani są akcen-
ty od
lat 50-ciu. Oferty pod A. E. do
adm. „Pracy”. 3161—8

Pukowski Władysław zagubił
paszport niemiecki, wydany
w Łodzi. 3197—3

Szeregowiec Królowski Felice-
sz w zamieszkałemu w Pabjan-
cach, przy ul. Moduski 46,
skradziono portfel w którym za-
sadowało się 1300 mk., dowody
wojskowe i książka odroczenia,
wydana przez P. K. U. 81 p. w
Łodzi. 3190—3

Gzymański Stanisław zagubił le-
gitymację chlebową, wydaną
w Łodzi. 3194—1

Sudra Aneta zagubiła kartę od-
roczenia, wydaną z fabryki
Heintzel i Kuntzera. 3118—8

Ubrania.

Przebież wojenne od 750 do 900
mk., sakołone na zamówienie.
Ubrania męskie od 1430 i wyżej,
dziecinne od 200, palta chłopięce
i panieńskie od 425, obuwie, kur-
ki, spodnie, koszule, kalesony,
spodnie damskie, towary lok-
lowe, najtaniej poleca czer-
wiecka składnica towarów pod
firmą: Jarosław Łódź,
Piotrkowska 44 pierwsze
piętro.

UWAGA: ubrania na za-
mówienie wykonywa się z
dobrych materiałów i po
najnowszym kroju. 2752—1

Wolf Józef Birnbaum zagubił
kartę rejestracyjną, wydaną
w Łodzi. 3162—3

Wittenberg Szmul Haim zagubił
kartę rejestracyjną, wydaną
w Łodzi. 3167—3

Wdawa Walerja zagubiła pa-
szport niemiecki, wydany w
Łodzi. 3185—3

Zdolny stolarz meblowy po-
trzebuje wiadomości
Ola 23, stolarnia. 3159—8

Znaleziono pięciolate 24 września
b. m. w Widzewie przy przy-
stanku tramwajowym. Odebrać
można w 8-ym komisariacie. —1